

Sygn. akt V KK 310/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Cesarz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jerzy Grubba

SSN Barbara Skoczowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jerzego Engelkinga,
w sprawie **M. G.**

oskarżonego z art. 178a §1 kk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 25 czerwca 2019 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Rejonowego w S.

z dnia 21 sierpnia 2017 r., sygn. akt VII K [...],

**uchyła zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w S. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

W dniu 1 czerwca 2017 r. wraz z aktem oskarżenia przeciwko M. G. o czyn z art. 178a § 1 k.k., polegający na tym, że w dniu 18 maja 2017 r. w miejscowości R. na drodze powiatowej nr [...], będącej drogą publiczną, prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny w postaci samochodu osobowego marki F. o nr rej. [...], znajdując się w stanie nietrzeźwości 0,36 mg/l zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu, prokurator przesłał wniosek złożony na podstawie art. 335 § 2 k.p.k. o skazanie oskarżonego za powyższy występki bez przeprowadzenia rozprawy i ukształtowanie orzeczenia w sposób uzgodniony uprzednio w toku postępowania przygotowawczego (kara grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 20 zł każda, zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat z zaliczeniem na jego poczet okresu zatrzymania prawa jazdy, świadczenie pieniężne w kwocie 5000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, zasądzenie kosztów i opłaty – k. 13, 28).

W dniu 18 sierpnia 2017 r. (data wpływu do Sądu Rejonowego w S.), a więc przed datą wyznaczonego w tym przedmiocie posiedzenia (21 sierpnia 2017 r.) oskarżony nadesłał pismo, w którym oświadczył, iż cofa wniosek o dobrowolne poddanie się karze i zwrócił się z prośbą o warunkowe umorzenie postępowania karnego na rok próby, orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres roku oraz orzeczenie świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 2500 zł (k. 41 - 43).

W dniu 21 sierpnia 2017 r. na posiedzeniu Sąd Rejonowy, uwzględniając na podstawie art. 343 § 6 k.p.k. wniosek prokuratora wydał wyrok w brzmieniu odzwierciedlającym uzgodnienia poczynione w postępowaniu przygotowawczym (sygn. akt VII K [...] - k. 46).

Orzeczenie to uprawomocniło się bez zaskarżenia w dniu 29 sierpnia 2017 r.

W dniu 20 listopada 2017 r. (data wpływu) oskarżony skierował do Sądu Rejonowego pismo w prośbą o wyjaśnienie powodów wydania tej treści wyroku w sytuacji, gdy wycofał się z poczynionych w toku postępowania przygotowawczego uzgodnień (k. 66). W odpowiedzi został poinformowany, że pismo skazanego zostało przedłożone sędziemu już po posiedzeniu, na którym

zapadł wyrok oraz że orzeczenie to jest obecnie prawomocne i podlega wykonaniu (k. 68, 69).

Od tego wyroku kasację wniósł w trybie art. 521 § 1 k.p.k. Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 343 § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 2 k.p.k., polegające na uwzględnieniu wniosku prokuratora uzgodnionego z oskarżonym i wydaniu na posiedzeniu w dniu 21 sierpnia 2017 r. wyroku skazującego M. G. za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. pomimo tego, że pismem z dnia 20 lipca 2017 r., które wpłynęło do Sądu Rejonowego w dniu 18 sierpnia 2017 r., oskarżony skutecznie cofnął zgodę na wydanie wyroku skazującego na posiedzeniu bez przeprowadzenia rozprawy, wnosząc o warunkowe umorzenie prowadzonego wobec niego postępowania.

W konsekwencji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w S. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja była zasadna. Trafnie dostrzegł skarżący, że Sąd Rejonowy w S., wydając zaskarżony wyrok, dopuścił się rażącego i mającego istotny wpływ na treść tego orzeczenia uchybienia (art. 523 § 1 k.p.k.). Procedując na podstawie art. 339 § 1 pkt 3 k.p.k. na posiedzeniu w przedmiocie wniosku prokuratora o wydanie wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kar i środków karnych (art. 335 § 2 k.p.k.) wydał wyrok odpowiadający w swej treści uzgodnieniom poczynionym w toku postępowania przygotowawczego w sytuacji, gdy nie zachodziła podstawowa przesłanka do orzekania w trybie konsensualnym, a mianowicie zgoda oskarżonego. Wyrażone przez niego w dniu 19 maja 2017 r. stanowisko, będące podstawą skierowania wniosku, w dacie procedowania przez Sąd uległo bowiem dezaktualizacji. Oskarżony złożył pismo, a wpłynęło ono do Sądu w dniu 18 sierpnia 2017 r., z którego jasno wynika, iż nie wyraża zgody na zaproponowany we wniosku kształt orzeczenia, postulując warunkowe umorzenie postępowania na okres próby oraz orzeczenie wymienionych środków karnych również w innym rozmiarze, aniżeli określony we wniosku. Podzielić należy zaprezentowany w kasacji pogląd, zgodnie z którym cofnięcie przez oskarżonego zgody na skazanie bez przeprowadzenia rozprawy jest dopuszczalne aż

do momentu powstania stanu nieodwracalnego, jakim jest rozstrzygnięcie przez sąd w przedmiocie wniosku, czyli wydanie wyroku skazującego lub postanowienia o odmowie uwzględnienia wniosku (np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 5 lutego 2013 r., III KK 252/12, LEX nr 1277741, z dnia 26 października 2016 r., II KK 255/16, LEX nr 2141219, podobnie również S. Steinborn „Odwoływalność oświadczeń woli a porozumienia w polskim procesie karnym”, *Palestra* 2001, nr 7-8, s. 29-55, T. Grzegorzczak, J. Tylman, „Polskie postępowanie karne”, Warszawa 2014, s. 729). W zaistniałej sytuacji, wobec niezrealizowania podstawowego formalnego warunku w postaci zgody oskarżonego, która uległa dezaktualizacji, nie mógł być zastosowany art. 343 § 6 k.p.k.

Niczego nie zmienia wynikający z zarządzenia zawartego na k. 68 fakt, że oświadczenie oskarżonego o cofnięciu zgody na wydanie wyroku skazującego zostało doręczone sędziemu sprawozdawcy już po posiedzeniu, na którym zapadł wyrok skazujący. Pismo to zostało bowiem wysłane przez oskarżonego w dniu 16 sierpnia 2017 r. (k. 44), zaś wpłynęło do Sądu w dniu 18 sierpnia 2017 r. (k. 41), a zatem 3 dni przed zaplanowanym terminem posiedzenia. Opóźnienia w wewnętrznym przekazywaniu przesyłek pocztowych nie mogły mieć jakiegokolwiek znaczenia dla uznania skuteczności złożenia oświadczenia woli przez M. G. oraz w konsekwencji stwierdzenia naruszenia przez Sąd orzekający dyspozycji art. 343 § 7 k.p.k. W zaistniałych okolicznościach niewątpliwie nie było podstaw do wydania merytorycznego rozstrzygnięcia, lecz sprawa winna podlegać rozpoznaniu po myśli powyższego przepisu na zasadach ogólnych, wobec nieobecności stron, a tym samym braku możliwości zastosowania art. 343 § 3 k.p.k.

Uwzględnienie wniosku prokuratora o wydanie wyroku skazującego implikowało wydanie orzeczenia dotkniętego obrazą art. 343 § 7 k.p.k., która cechowała się stopniem rażącym i miała istotny wpływ na treść orzeczenia. Jedyną formą konwalidacji tego uchybienia było uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w S. do ponownego rozpoznania, w toku którego uwzględnione zostaną wyrażone powyżej uwagi, a procedowanie w przedmiocie odpowiedzialności karnej M. G. będzie odbywało się na zasadach ogólnych.